

ชื่อผลงานวิจัย (ไทย)

รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศ ระดับประถมศึกษา

ชื่อผลงานวิจัย (อังกฤษ)

-

ชื่อนักวิจัย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ปีที่ผลงานวิจัยเสร็จ

2559

ประเภทของงานวิจัย

ประถม-มัธยมศึกษา

บทคัดย่อ

ปัจจุบันบทบาทของจีนในสังคมโลกมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในสังคมไทยได้เกิดกระแสนิยมเรียนภาษาจีนมากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย และได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาจีนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปี พ.ศ. 2557 เพื่อมุ่งเน้น ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ ใช้ทักษะภาษาจีนด้านการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามมาตรฐานสากล ทั้งนี้ ได้ระบุให้โรงเรียนจัดการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นต้นไป ซึ่งหากโรงเรียนใดมีความพร้อมด้านภาษาจีนจึงจะสามารถจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ จากนโยบายฯ ดังกล่าว พบว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา ประสบกับปัญหาและอุปสรรคนานัปการที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงมอบหมายให้ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการศึกษาวิจัยโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยงานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาเฉพาะระดับประถมศึกษา ได้ทำการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา ประกอบด้วยการบริหารจัดการ หลักสูตร สื่อการสอน ผู้สอน ผู้เรียน และความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้คือสถานศึกษาที่เปิดสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา

ทั้งสิ้น 141 แห่ง ทุกภูมิภาคทั่วประเทศไทย ประกอบด้วยโรงเรียนรัฐ 17 แห่ง โรงเรียนสอนภาษาจีน 50 แห่ง โรงเรียนเอกชน 49 แห่ง และโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) 25 แห่ง นอกจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์ข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้บริหารโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอีกจำนวน 18 ท่าน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเพิ่มเติม

📄 คำสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน, การบริหารจัดการ, การเชื่อมโยง, หลักสูตร, สื่อการสอน, ผู้สอน, ผู้เรียน, ความร่วมมือ, ปัญหาและอุปสรรค

📄 ความเป็นมา/หลักการและเหตุผล

ประเทศจีนมีบทบาทสำคัญในด้านเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุน เนื่องจากประเทศจีนมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง และก้าวขึ้นเป็นหนึ่งในประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลก ด้วยเหตุนี้นานาชาติจึงหันมาให้ความสำคัญและเรียนภาษาจีนมากขึ้น เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารกับคนจีน

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ภาครัฐให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาจีน โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศที่ 2 รองจากภาษาอังกฤษ ทว่าในปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาจีนยังประสบปัญหาในหลายด้าน ส่งผลให้ประเทศไทยไม่ประสบความสำเร็จในการผลิตบัณฑิตด้านภาษาจีนที่มีความรู้และทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน เขียนในระดับที่ใช้งานได้จริง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งมีภารกิจหนึ่งในการพัฒนาแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบาย แผน มาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เห็นความสำคัญของปัญหาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญเร่งด่วนที่ควรมีการวางแผนนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอนให้มีทิศทางที่มีความสอดคล้องกันทุกหน่วยงาน จึงมอบหมายให้ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการศึกษาวิจัยโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยมีการศึกษาทั้งระบบทุกระดับและประเภทการศึกษา ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยจะศึกษาวิจัยเฉพาะในระดับประถมศึกษา

📄 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทยและความเชื่อมโยงกับระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย

📄 ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทยโดยสำรวจโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดตัวแทนแต่ละภูมิภาค รวมทั้งโรงเรียนตัวแทนที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร
2. สังเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย

ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาของการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับประถมศึกษา

ตั้งแต่สมัยราชอาณาจักรสุโขทัย ยังไม่พบหลักฐานการก่อตั้งโรงเรียนสอนภาษาจีนอย่างเป็นทางการ การศึกษาภาษาจีนในยุคนั้นจึงเริ่มต้นในหมู่ชาวจีนอพยพจำนวนมากที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย เนื่องจากคนจีนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการศึกษา ประกอบกับมีความเป็นชาตินิยมสูง จึงนิยมให้บุตรหลานเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อการติดต่อสื่อสาร สืบทอดขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของจีนให้คงอยู่ ในยุคนั้นคนจีนนิยมส่งบุตรหลานไปศึกษาที่ประเทศจีน บ้างก็จ้างครูจีนมาสอนพิเศษที่บ้าน บ้างก็เรียนตามศาลเจ้า

โรงเรียนจีนแห่งแรกในประเทศไทยตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2325 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ 1 พ.ศ. 2325-2352) ทางการณ์ขณะนั้นได้มีการควบคุมโรงเรียนแต่อย่างใด (ศูนย์จีนศึกษา จุฬาฯ, 2551:12) ระหว่าง พ.ศ. 2460-2475 เป็นช่วงเวลาที่โรงเรียนจีนเพิ่มจำนวนมากจากที่มีโรงเรียนประถมประมาณ 30 แห่ง ในปี พ.ศ. 2463 ก็ได้ขยายจนมีทั้งโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษารวมกว่า 200 แห่ง ในปี พ.ศ. 2475 (Coughlin 1960:146-147 อ้างถึงในประพิณ มโนมัยวิบูลย์, 550:66-67) ต่อมาในปี พ.ศ. 2500 รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ดำเนินนโยบายต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ อย่างจริงจังและเด็ดขาดมากขึ้น มีการตรวจค้น จับกุมและสั่งปิดโรงเรียนจีนจำนวนมาก (ศูนย์จีนศึกษา จุฬาฯ, 2551:20)

เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2488) ยุติลง โรงเรียนจีนในประเทศไทยก็มีพัฒนาการทั้งในด้านขึ้นและลงตามปัจจัยทางการเมืองในแต่ละช่วงเวลา (ประพิณ มโนมัยวิบูลย์, 2550:64) จนเมื่อสาธารณรัฐประชาชนจีนสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศไทยในปี พ.ศ. 2518 นโยบายควบคุมโรงเรียนสอนภาษาจีนอย่างเคร่งครัดจึงผ่อนคลายลง โรงเรียนเอกชนที่สอนภาษาจีนได้รับอิสระในการบริหารจัดการเช่นเดียวกับโรงเรียนเอกชนประเภทอื่นๆ ดังนั้น การศึกษาภาษาจีนในประเทศไทยจึงมีทั้งยุคที่รุ่งเรืองเป็นอย่างมากและมียุคที่ถูกควบคุมการเรียนการสอนโดยรัฐบาล(ศูนย์จีนศึกษา จุฬาฯ, 2551:13)

ในปี พ.ศ. 2535 กระทรวงศึกษาธิการมีประกาศให้ภาษาจีนกลางมีสถานะเท่ากับภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่นๆ ตั้งแต่นั้นมาการศึกษาภาษาจีนในประเทศไทยก็ได้รับความนิยมมากขึ้น เป็นรองเพียงภาษาอังกฤษเท่านั้น และมีการเรียนการสอนในทุกระดับ ตั้งแต่อนุบาลจนถึงอุดมศึกษา (ประพิณ มโนมัยวิบูลย์, 2550:64)

ปัจจุบันบทบาทของจีนในสังคมโลกมีความสำคัญอย่างยิ่ง จึงเกิดกระแสนิยมเรียนภาษาจีนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วในประเทศไทย ทั้งนี้ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิสัมพันธ์ทางการค้า เศรษฐกิจและภาคบริการต่างๆ การเรียนการสอนภาษาจีนในไทยกำลังก้าวสู่ยุครุ่งเรือง โรงเรียนต่างๆ เปิดหลักสูตรวิชาภาษาจีนอย่างแพร่หลาย

หากแบ่งการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยตามยุคสมัย จะแบ่งได้เป็น 4 ช่วงดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน
2. การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในปัจจุบัน

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับประถมศึกษา โดยให้ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องตอบแบบสอบถาม ประกอบกับสัมภาษณ์ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูสอนภาษาจีนของโรงเรียนระดับประถมที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูล

ศึกษาทบทวนข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องได้แก่ ประวัติการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การเรียนการสอนภาษาจีนในระบบต่างๆ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และศึกษามาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน หลักสูตรภาษาจีนพื้นฐานต่อเนื่อง 12 ปี (ป.1-ป.6) ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา

2. การสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถาม “โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย : ระดับประถมศึกษา” มีการพิจารณาโครงสร้างและคำถามร่วมกันกับคณะผู้วิจัยในทุกๆระดับ เพื่อตรวจสอบ พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ หลังจากปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของคณะผู้วิจัยแล้วจึงจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จากนั้นนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป เนื้อหาในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา ได้แก่ ชื่อ ที่อยู่ของสถานศึกษา และปีที่เริ่มเปิดสอนภาษาจีน

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา มีทั้งคำถามแบบเลือกตอบข้อเดียว เลือกตอบหลายข้อ และแบบเติมข้อมูลอื่นๆ

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา ส่วนนี้เป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ได้

แบบสอบถามในตอนที่ 2-4 แบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน ผู้สอน ผู้เรียน และความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นหลักด้านแบบสอบถาม ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่สอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษาทั่วภูมิภาคทั้งหมด 314 แห่ง มีโรงเรียนที่ส่งแบบสอบถามกลับมาทั้งหมด 141 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 44.90 ของโรงเรียนทั้งหมดที่ส่งแบบสอบถาม ในจำนวนนี้แบ่งเป็นโรงเรียนในสังกัด สพฐ. 17 แห่ง โรงเรียนสอนภาษาจีน 50 แห่ง โรงเรียนเอกชน 49 แห่ง โรงเรียนเอกชน 49 แห่ง และโรงเรียนในสังกัด กทม. 25 แห่ง ด้านการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ทั้งแบบพบหน้าและผ่านโทรศัพท์กับผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน หรือครูผู้สอนของโรงเรียน 18 แห่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเพิ่มเติม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม 141 ชุดที่ได้ แล้วนำข้อมูลมาจำแนกเรียบเรียง แปรค่า แล้ววิเคราะห์ตาม

ขั้นตอนต่อไปนี้

- (1) นำข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษามาจัดกลุ่มและแจกแจงความถี่
- (2) นำข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนทั้ง 6 ด้าน มาเรียบเรียงด้วยวิธีทางสถิติ

หาค่าร้อยละ

(3) นำข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมาหาค่าเฉลี่ยแปลค่าโดยแบ่งความรุนแรงของปัญหาเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิกเคอร์ท (Likert Scale) และคำนวณส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation – S.D.) เพื่อเปรียบเทียบการกระจายตัวของข้อมูลระหว่างโรงเรียนแต่ละกลุ่ม

(4) นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมาจำแนกประเภทและแจกแจงความถี่

(5) นำข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาวิเคราะห์ควบคู่กับความเป็นมาของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย สภาพปัจจุบันและนโยบายของรัฐเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนในอนาคต

ผลการวิจัย

บทนี้ว่าด้วยปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย โดยแบ่งผลการสำรวจออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกคือระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามชนิดประเมินค่า ซึ่งให้ผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อความแล้วประเมินว่าสิ่งดังกล่าวเป็นปัญหามากน้อยเพียงไร จากนั้นนำผลที่ได้มาคำนวณหาค่าเฉลี่ย เพื่อทำความเข้าใจว่าการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับประถมมีปัญหาด้านต่างๆ มากน้อยแค่ไหน โดยวิเคราะห์ด้วยวิธีของลิกเคอร์ท (Likert Scale) ซึ่งกำหนดให้มี 5 คำตอบ ได้แก่

ระดับความรุนแรงของปัญหา	คะแนน
เป็นปัญหามากที่สุด	5
เป็นปัญหามาก	4
เป็นปัญหปานกลาง	3
เป็นปัญหาน้อย	2
เป็นปัญหาน้อยที่สุด	1

จากนั้นนำผลเฉลี่ยของการประเมินที่ได้ไปอธิบายระดับของปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยคำนวณอันตรภาคของแต่ละระดับตามสูตรดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= (\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}) / \text{จำนวนชั้น} \\ &= (5 - 1) / 5 \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ลำดับต่อมาผู้วิจัยจะนำช่วงชั้นที่ได้มาแปลความหมายของข้อมูล ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.21 – 5.00	5
3.41 – 4.20	4
2.61 – 3.40	3
1.81 – 2.60	2
1.00 – 1.80	1

ผลการวิจัยนำเสนอด้วยการบรรยายประกอบตาราง เรียงลำดับข้อมูลจากข้อที่ผลประเมินมีค่ามากไปหาค่าน้อย ทั้งแนวตั้งและแนวนอนโดยแสดงค่าเฉลี่ยรวมของทุกด้านก่อน จากนั้นจึงแสดงผลโดยแจกแจงรายละเอียดของด้านต่างๆ รวมทั้งสิ้น 6 ด้าน ดังต่อไปนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านหลักสูตร 3) ด้านสื่อการสอน 4) ด้านผู้สอน 5) ด้านผู้เรียน 6) ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

นอกจากนี้ ในแถวสุดท้ายของตารางจะแสดงค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation – S.D.) เพื่อให้เห็นว่าโรงเรียนแต่ละประเภทมีปัญหาข้อนั้นๆ ในระดับต่างกันมากน้อยเพียงใด

อภิปรายผล

ด้านการบริหาร

จากแบบสอบถาม โรงเรียนในทุกประเภทต่างให้ความเห็นไปในทางเดียวกันว่าปัญหาด้านการบริหารจัดการเป็นด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด ดังนั้น การบริหารจัดการยังไม่ใช่ปัญหาที่เด่นชัดแต่ก็ยังมีสถานศึกษาบางแห่งขาดระบบและการประสานงานในการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนที่ดี

ด้านหลักสูตร

ด้านเกณฑ์การวัดระดับความรู้ภาษาจีน โรงเรียนทุกประเภทส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเอง หรือใช้มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนเป็นเกณฑ์ในการวัดระดับความรู้ภาษาจีนของนักเรียน ทั้งนี้ ยังพบว่าโรงเรียนบางแห่งใช้เกณฑ์วัดระดับความรู้ภาษาจีน YCT (Youth Chinese Test, formerly Young Learners Chinese Test) คือ การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีนสำหรับเยาวชน เป็นข้อสอบมาตรฐานที่ใช้วัดความสามารถในการใช้ภาษาจีน และ HSK (Hanyu Shuiping Kaoshi) คือ การวัดระดับความรู้ภาษาจีนสำหรับผู้ที่ใช้ภาษาจีนเป็นภาษาที่สอง จัดสอบโดย สำนักงานดูแลการสอนภาษาจีนเป็นภาษาที่สอง กระทรวงการศึกษา ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นเกณฑ์วัดระดับความรู้ภาษาจีนของนักเรียนระดับประถมด้วย

ด้านสื่อการสอน

เนื่องจากนโยบายด้านภาษาจีนยังไม่มี ความชัดเจน จึงทำให้ไม่มีหลักสูตรด้านภาษาจีนที่เป็นมาตรฐานและเฉพาะเจาะจง ส่งผลให้ทิศทางการเลือกใช้แบบเรียนแตกต่างกันในทุกๆ ด้านคุณภาพของผู้เรียนจึงไม่เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน

ด้านผู้สอน

จากการสำรวจปัญหาครูผู้สอน พบว่า สิ่งที่เป็นปัญหามากที่สุดคือคุณภาพของครูอาสาสมัครชาวจีน เนื่องจากรัฐบาลจีนช่วย

สนับสนุนจัดหาครูอาสาสมัครชาวจีนมาช่วยสอนภาษาจีนในประเทศไทยสัญญาจ้างระยะเวลา 1 ปี จึงมีการเปลี่ยนครูอาสาสมัครชาวจีนบ่อยครั้ง ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง อีกทั้งครูอาสาสมัครชาวจีนส่วนใหญ่เพิ่งจบการศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต ยังขาดประสบการณ์เทคนิคในการสอนภาษาจีนให้เกิดประสิทธิภาพ รวมถึงไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนได้ และครูอาสาสมัครชาวจีนโดยส่วนใหญ่ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษกับผู้สอนชาวไทยและผู้เรียนได้ ทำให้เกิดอุปสรรคในการสื่อสาร นักเรียนจึงเรียนไม่รู้เรื่อง

ด้านผู้เรียน

จากการสำรวจปัญหาด้านผู้เรียน ปัญหาที่พบมากที่สุดคือเรื่องนักเรียนให้ความสำคัญต่อการเรียนภาษาจีนไม่มากพอ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนบางแห่งจัดให้ภาษาจีนเป็นวิชาเพิ่มเติม ไม่มีการนำคะแนนมาคิดรวมกับคะแนนกลุ่มสาระวิชาอื่นๆ สำหรับนำมาเป็นเกณฑ์วัดผลในการเลื่อนชั้นเรียน ประกอบกับภาษาจีนเป็นวิชาที่ต้องท่องจำ มีความยากในการจดจำและทำความเข้าใจ จึงทำให้ผู้เรียนท้อและไม่อยากเรียน ปัญหาอีกประการหนึ่งที่พบมากคือพื้นฐานภาษาจีนของผู้เรียนไม่เท่ากัน เนื่องจากในแต่ละภาคการศึกษาจะมีนักเรียนใหม่ที่ไม่มีพื้นฐานภาษาจีนมาแทรกชั้นเรียน ซึ่งเป็นอีกปัญหาหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

จากการสำรวจปัญหาด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น พบว่า สถานศึกษาบางแห่งขาดแคลนงบประมาณ และข้อมูลข่าวสารด้านความร่วมมือก็ไปไม่ค่อยถึง เป็นเหตุให้สถานศึกษาเหล่านี้ขาดโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน สถานศึกษาบางแห่งไม่ค่อยได้รับความร่วมมือ เนื่องจากอยู่ในพื้นที่ห่างไกล นอกจากนี้ การขาดองค์กรกลางในการประสานก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนขาดความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

ด้านการบริหาร

การบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีน พบว่า โรงเรียนแต่ละประเภทส่วนใหญ่ มีการวางแผนจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามวงจร PDCA ส่วนใหญ่ได้นำนโยบายของสถานศึกษามาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนแต่ละแห่งมีการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและสถานการณ์ปัจจุบัน มีการมอบหมายให้ครูผู้สอนภาษาจีนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน มีการดำเนินงานตามแผนงานต่างๆ มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

จากแบบสอบถาม โรงเรียนในทุกประเภทต่างให้ความเห็นไปในทางเดียวกันว่าปัญหาด้านการบริหารจัดการเป็นด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด ดังนั้น การบริหารจัดการยังไม่ใช่ปัญหาที่เด่นชัดแต่ก็ยังมีสถานศึกษาบางแห่งขาดระบบและการประสานงานในการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนที่ดี

ด้านหลักสูตร

โรงเรียนทุกประเภทส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาจีนเป็นหลัก เน้นเรื่องสื่อสารภาษาจีนเป็นวิชาเสริม จัดวิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ แต่ก็มีบางแห่งจัดเป็นวิชาเพิ่มเติม มีการจัดแข่งขันทักษะภาษาจีนเพื่อเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร /แผนการเรียน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และโรงเรียนเอกชนมีการจัดเวลาเรียนภาษาจีน 1-2 คาบต่อสัปดาห์ โรงเรียนสอนภาษาจีน 5-7 คาบต่อ

สัปดาห์ส่วนโรงเรียนสังกัด กทม. 1 คาบต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ การเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนที่มีจำนวน1 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ในแต่ละระดับชั้นจัดได้น้อยเกินไปสำหรับผู้เรียนภาษาต่างประเทศ ซึ่งต้องพัฒนาทั้งทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน เมื่อเรียนจบตามหลักสูตรที่ทางโรงเรียนกำหนดแล้วพบว่า ผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการติดต่อสื่อสารได้

นอกจากนี้ ในส่วนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนทุกประเภทส่วนใหญ่ได้นำมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มาใช้อ้างอิงในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า หลักสูตรที่แต่ละโรงเรียนจัดทำขึ้นนั้นมีความหลากหลาย และมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและบริบทของแต่ละโรงเรียน เนื่องจากหลักสูตรแกนกลางไม่สมบูรณ์และชัดเจนพอ เนื้อหาไม่สอดคล้องกับระดับความรู้ของผู้เรียนและไม่มีคำตอบเอื้อกัน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนในสังกัด กทม. พบว่า ปัญหาสาระการเรียนรู้มีมากและยากเกินไป เวลาเรียนไม่เพียงพอ โดยโรงเรียนในสังกัด สพฐ. โรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนเพียง 1-2 คาบต่อสัปดาห์ โรงเรียนในสังกัดกทม. ส่วนใหญ่ให้บริษัทเอกชนเป็นผู้จัดทำและพัฒนาหลักสูตร โดยอิงหลักสูตรแกนกลางฯ และให้ครูสอนภาษาจีนเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 เรียน 1 คาบต่อสัปดาห์ โดยเน้นการสอนภาษาจีนเป็นหลัก ส่วนโรงเรียนสอนภาษาจีนพบว่า หนังสือและตำราที่ใช้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดฯ นำมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนมาประยุกต์ใช้ได้ยาก เนื่องจากมาตรฐานตัวชี้วัดง่ายเกินไป ไม่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

บางโรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอิงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยประยุกต์มาจากสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) แต่ก็มีบางโรงเรียนประสบปัญหาขาดผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีนที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและนักเรียน บางแห่งที่ยังไม่มีความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน ใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหาในหนังสือเรียนที่ทางโรงเรียนกำหนดเอง

ด้านเกณฑ์การวัดระดับความรู้ภาษาจีน โรงเรียนทุกประเภทส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเอง หรือใช้มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนเป็นเกณฑ์ในการวัดระดับความรู้ภาษาจีนของนักเรียน ทั้งนี้ ยังพบว่าโรงเรียนบางแห่งใช้เกณฑ์วัดระดับความรู้ภาษาจีน YCT (Youth Chinese Test, formerly Young Learners Chinese Test) คือ การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีนสำหรับเยาวชน เป็นข้อสอบมาตรฐานที่ใช้วัดความสามารถในการใช้ภาษาจีน และ HSK (Hanyu Shuiping Kaoshi) คือการวัดระดับความรู้ภาษาจีนสำหรับผู้ที่ใช้ภาษาจีนเป็นภาษาที่สอง จัดสอบโดย สำนักงานดูแลการสอนภาษาจีนเป็นภาษาที่สอง กระทรวงการศึกษา ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นเกณฑ์วัดระดับความรู้ภาษาจีนของนักเรียนระดับประถมศึกษาด้วย

ด้านสื่อการสอน

การเลือกใช้สื่อการสอนของโรงเรียนแต่ละประเภทมีความหลากหลาย และแตกต่างกันโรงเรียนในสังกัด สพฐ. และโรงเรียนเอกชน ส่วนใหญ่ใช้แบบเรียน สัมผัสภาษาจีน 《体验汉语》 ซึ่ง สพฐ. กับ Higher Education Press (HEP) ร่วมกันจัดทำขึ้น โดยแบบเรียนชุดนี้มีการแปลความหมายเป็นภาษาไทย เนื้อหาเข้าใจง่าย ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

ส่วนโรงเรียนสอนภาษาจีนส่วนใหญ่ใช้แบบเรียนที่ผลิตจากประเทศจีน ของสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยจีหนาน คือหนังสือ Hanyu 《汉语》 เป็นหลัก และ Zhongwen 《中文》 เป็นแบบเรียนในวิชาเสริม ซึ่งแบบเรียนชุดนี้ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกิจการชาวจีนโพ้นทะเลหรือเฉียวป๋ัน เป็นแบบเรียนแจกฟรีให้กับโรงเรียนสอนภาษาจีน โดยหนังสือเรียนไม่ได้แปลความหมายเป็นภาษาไทย จึงมีเนื้อหาต่อการทำความเข้าใจ ส่วนโรงเรียนสังกัด กทม. ส่วนใหญ่ใช้แบบเรียนหนังสือจีนประยุกต์

《实用汉语》ซึ่งเรียบเรียงโดยทีมงานสถาบันพัฒนาวิชาการและประเมินผล (พวป.) และ อาจารย์ศิริพร แจ่มมโนวงศ์ เป็นแบบเรียนที่สำนักการศึกษา กทม. กำหนดให้โรงเรียนสังกัด กทม. ใช้แบบเรียนชุดนี้ มีการแปลความหมายเป็นภาษาไทย มีเนื้อหาเข้าใจง่าย ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตัวเองได้ นอกจากนี้ ยังมีโรงเรียนส่วนน้อยที่จัดทำหนังสือขึ้นใช้เอง

โรงเรียนสอนภาษาจีน โรงเรียนเอกชน โรงเรียนในสังกัด กทม. ส่วนใหญ่มีสื่อการเรียนการสอนเสริมที่เพียงพอ และมีหนังสือเสริมความรู้ในห้องสมุด แต่โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ส่วนใหญ่มีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนน้อยมาก จากการสำรวจปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนพบว่า โรงเรียนทุกประเภทขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและหลากหลาย โรงเรียนบางแห่งสื่อการสอนไม่เพียงพอ และสื่อการสอนไม่เหมาะสมกับผู้เรียน

เนื่องจากนโยบายด้านภาษาจีนยังไม่มี ความชัดเจน จึงทำให้ไม่มีหลักสูตรด้านภาษาจีนที่เป็นมาตรฐานและเฉพาะเจาะจง ส่งผลให้ทิศทางการเลือกใช้แบบเรียนแตกต่างกันในทุกๆ ด้านคุณภาพของผู้เรียนจึงไม่เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน

ด้านผู้สอน

ครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมากในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน จากผลการสำรวจสภาพปัจจุบัน พบว่า ครูผู้สอนภาษาจีนระดับประถมในประเทศไทยมีทั้งครูชาวไทยและชาวจีน โดยครูชาวจีนส่วนใหญ่เป็นครูอาสาสมัคร ที่มาช่วยสอนในประเทศไทยด้วยสองช่องทาง ได้แก่ ช่องทางแรก ผ่านความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการของไทยกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือฮันบัน (Hanban) เพื่อจัดให้ครูอาสาสมัครชาวจีนมาช่วยสอนในโรงเรียนต่างๆ ทั่วประเทศไทย และช่องทางที่สอง โครงการความร่วมมือจัดส่งครูชาวจีนผ่านสมาคมครูสอนภาษาจีน ซึ่งเป็นความร่วมมือกับสำนักงานกิจการชาวจีนโพ้นทะเล หรือเฉียวบัน (Qiaoban) หากเปรียบเทียบสัดส่วนครูชาวไทยและจีน พบว่า มีจำนวนใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนระดับประถมศึกษาขาดแคลนครูชาวไทยที่สอนภาษาจีน จึงต้องขอความร่วมมือให้รัฐบาลจีนช่วยสนับสนุนจัดหาครูอาสาสมัครชาวจีนมาช่วยสอนให้เพียงพอต่อความต้องการ

ครูผู้สอนชาวไทยและชาวจีนในสถานศึกษาทุกประเภทส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาจีน ด้านภาษาที่ใช้ในการเรียนนั้น ครูชาวไทยส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยและภาษาจีนในการสอน ส่วนครูชาวจีนส่วนใหญ่ใช้ภาษาจีนในการสอน

ภาระงานสอนของครูผู้สอนโรงเรียนสอนภาษาจีน โรงเรียนเอกชน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ส่วนใหญ่มีจำนวนชั่วโมงการสอนเฉลี่ย 16-20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนโรงเรียนในสังกัด กทม. มีชั่วโมงสอนเฉลี่ย 6-10 ชั่วโมง นอกจากนี้ ในโรงเรียนสอนภาษาจีนมีจำนวนครูผู้สอนมากที่สุดประมาณ 10 คน ต่อแห่ง โรงเรียนในสังกัด สพฐ. 3 คนต่อแห่ง โรงเรียนเอกชน 2 คนต่อแห่ง ส่วนโรงเรียนในสังกัด กทม. 1 คน ต่อแห่ง

จากการสำรวจปัญหาครูผู้สอน พบว่า สิ่งที่เป็นปัญหามากที่สุดคือคุณภาพของครูอาสาสมัครชาวจีน เนื่องจากรัฐบาลจีนช่วยสนับสนุนจัดหาครูอาสาสมัครชาวจีนมาช่วยสอนภาษาจีนในประเทศไทยสัญญาจ้างระยะเวลา 1 ปี จึงมีการเปลี่ยนครูอาสาสมัครชาวจีนบ่อยครั้ง ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง อีกทั้งครูอาสาสมัครชาวจีนส่วนใหญ่เพิ่งจบการศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต ยังขาดประสบการณ์เทคนิคในการสอนภาษาจีนให้เกิดประสิทธิภาพ รวมถึงไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนได้ และครูอาสาสมัครชาวจีนโดยส่วนใหญ่ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษกับผู้สอนชาวไทยและผู้เรียนได้ ทำให้เกิดอุปสรรคในการสื่อสาร นักเรียนจึงเรียนไม่รู้เรื่อง

ด้านผู้เรียน

ในระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.3) ส่วนใหญ่มีจำนวนชั้นเรียน 2-3 ห้อง มีนักเรียนเฉลี่ยห้องละ 30-40 คน โรงเรียนบางแห่งมีจำนวนนักเรียนต่อห้องมากเกินไป คือสูงถึง 40-50 คน และ 50 คน ขึ้นไป และโรงเรียนสอนภาษาจีน โรงเรียนในสังกัด กทม. โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ส่วนใหญ่จัดให้วิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ ส่วนโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่จัดให้เป็นวิชาเลือก

ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-ป.6) ส่วนใหญ่มีจำนวนชั้นเรียน 1-2 ห้อง ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยกว่าระดับประถมศึกษาตอนต้น มีนักเรียนเฉลี่ยห้องละ 30-40 คน บางแห่งมีจำนวนนักเรียนมากเกินไป คือสูงถึงห้องละ 40-50 คน และ 50 คนขึ้นไป และโรงเรียนสอนภาษาจีน และโรงเรียนในสังกัด กทม. ส่วนใหญ่จัดให้วิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และโรงเรียนเอกชน ส่วนใหญ่จัดให้เป็นวิชาเลือก และส่วนน้อยจัดเป็นวิชาเพิ่มเติม

จากการสำรวจปัญหาด้านผู้เรียน ปัญหาที่พบมากที่สุดคือเรื่องนักเรียนให้ความสำคัญต่อการเรียนภาษาจีนไม่มากพอ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนบางแห่งจัดให้ภาษาจีนเป็นวิชาเพิ่มเติม ไม่มีการนำคะแนนมาคิดรวมกับคะแนนกลุ่มสาระวิชาอื่นๆ สำหรับนำมาเป็นเกณฑ์วัดผลในการเลื่อนชั้นเรียน ประกอบกับภาษาจีนเป็นวิชาที่ต้องท่องจำ มีความยากในการจดจำและทำความเข้าใจ จึงทำให้ผู้เรียนท้อและไม่อยากเรียน ปัญหาอีกประการหนึ่งที่พบมากคือพื้นฐานภาษาจีนของผู้เรียนไม่เท่ากัน เนื่องจากในแต่ละภาคการศึกษาจะมีนักเรียนใหม่ที่ไม่มีพื้นฐานภาษาจีนมาแทรกชั้นเรียน ซึ่งเป็นอีกปัญหาหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

ความร่วมมือจากหน่วยงานภายในประเทศ โรงเรียนสอนภาษาจีน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. โรงเรียนเอกชน ส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายในประเทศ โดยมากเป็นความร่วมมือกับสมาคมครูสอนภาษาจีน ศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน และโรงเรียนในระดับเดียวกัน ส่วนใหญ่จะได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนด้านครูผู้สอน สื่อการสอนและหลักสูตร ส่วนโรงเรียนโรงเรียนในสังกัด กทม. ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายในประเทศ

ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศ โรงเรียนสอนภาษาจีนส่วนใหญ่มีความร่วมมือกับฮั่นป๋ัน (Hanban) และ ฉีเยว๋ป๋ัน (Qiaoban) โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ส่วนใหญ่มีความร่วมมือกับฮั่นป๋ัน (Hanban) โรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก มีส่วนน้อยที่ร่วมมือกับฮั่นป๋ัน (Hanban) โรงเรียนในสังกัด กทม. ส่วนใหญ่ไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก ความร่วมมือที่ได้รับส่วนใหญ่จะเป็นการสนับสนุน ด้านสื่อการสอน ครูผู้สอน ส่งครูอาสาสมัครชาวจีนมาสอนที่ประเทศไทย มอบทุนการศึกษาระยะสั้นและระยะยาวให้ครูผู้สอน

จากการสำรวจปัญหาด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น พบว่า สถานศึกษาบางแห่งขาดแคลนงบประมาณ และข้อมูลข่าวสารด้านความร่วมมือก็ไปไม่ถึง เป็นเหตุให้สถานศึกษาเหล่านี้ขาดโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน สถานศึกษาบางแห่งไม่ค่อยได้รับความร่วมมือ เนื่องจากอยู่ในพื้นที่ห่างไกล นอกจากนี้ การขาดองค์กรกลางในการประสานก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนขาดความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาที่ได้จากแบบสอบถาม เพื่อคว่ามีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอะไรบ้าง สำหรับนำไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมให้ดีขึ้นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะได้แบ่งเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านบริหารจัดการ 2) ด้านหลักสูตร 3) ด้านสื่อการสอน 4) ด้านผู้สอน 5) ด้านผู้เรียน 6) ด้านความร่วมมือ โดยจัดประเภทเนื้อหาที่มีลักษณะเดียวกันหรือใกล้เคียงกันแล้วนำเสนอเป็นความถี่

www.thaiedresearch.org